

మనసున్న మనిషి

అంతకు ముందువరకూ కళ కళలాడే ఆ యింటి ముంగిలి ఒక్క మారు మరు భూమిలా మారిపోయి కళాహీనమైపోయింది. పెంకులూడి రాతిపోతూ సగటు మధ్య తరగతి కుటుంబానికి ప్రతీకగా నిల్చిన ఆ యింటివాకిట్లో తులసమ్మ అచేతనంగా ఉంది-

తులసమ్మ చచ్చిపోయింది!

సహనంలో భూదేవిలాంటి ఆ యింటి ఇల్లాలు ఆఖరి శ్వాస పీల్చి అప్పటికి ఆరు గంటలైంది- జీవితంలో ఎదురైన అన్ని కష్టాలూ, సమస్యలూ తీరిపోయినట్టు ప్రశాంతంగా వుందామె వదనం

ఆమెకి కాస్త దూరంలో నిల్చున్న ఐదేళ్ల వాసు, మూడేళ్ల జానకి జరిగిన దేమిటో అర్థంకాక తల్లిముఖంలోకి భయం భయంగా చూస్తున్నారు.

పిల్లల వంక ఒక్కసారి చూశాడు సాంబశివం- "తనలాగే వీళ్లూ పసితనం లోనే తల్లి ప్రేమను పోగొట్టుకున్న దొర్బా గ్యులు" అనుకున్నాడు- తల్లి లేక పోయినా వీళ్లకి తనున్నాడు- అయినా ఏం లాభం? ఈ బీద తండ్రి వాళ్లకేమివ్వ గలడు? పిల్లల భవిష్యత్తును తల్చుకుంటే అతని కళ్ళలో నీళ్లు తిరిగాయి-

నందివర్తనం చెబ్బుకొండ అరుగుమీద కూర్చున్న సుబ్బాయమ్మగారు తమ్ముడి ముఖంలోని బాధను గుర్తించింది- ఆమె కాక్షణంలో సాంబశివం మీద జాలికలిగింది- జీవితమంతా ఆర్థికపరమైన యిబ్బందుల మధ్య, తెగని చిక్కు సమస్యల మధ్య బ్రతికిన సాం బశివం ఏం సుఖపడ్డాడనీ?

పాతికేళ్ల వయసులో సాంబశివానికి అనసూయతో పెళ్లి జరిగింది- అయితే ఆమెతో అట్టేకాలం కావరం చేసే గీత సాంబశివానికి లేకపోయింది- తన వైవాహిక జీవితం గురించి ఎన్నో కలలు గన్న అనసూయ తన భర్త ఓ సామాన్య వ్యవసాయదారుడు కావటం భరించలేక పోయింది-

కోర్కెలు ఆమె జీవితాన్ని వెడదార్లు పట్టించాయి. సాంబశివాన్ని పంటర్ని చేశాయి- మళ్ళీ పదిహేను సంవత్సరాలకి తను పట్టు బట్టి యీ సంబంధం చేసింది- పేదింటి పిల్ల అయినా తులసి ఒక్కణమైన పిల్ల- ఇద్దరు పిల్లల్ని కని, మూడో పిల్లని అతి కష్టమీద లోకంమీదికి తెచ్చి తను లోకం వదిలింది తులసమ్మ- మళ్ళీ సాంబశివం తోడులేని పక్షి అయ్యేడు.

సుబ్బాయమ్మగారి కళ్లలోనూ, నీటి పొర జేరింది-

పిల్లలిద్దరూ ఆమెకు యిరువైపులా చేరి చెరో చేతిని పట్టుకుని కూర్చున్నారు- తదుపరి కార్యక్రమాలకోసం సాంబశివం బయటకు నడిచేడు. ఇరుగుపొరుగు వారూ, తెల్సినవారూ, బంధువులూ ఒకరూ ఒకరూ చేరుతున్నారు.

అక్కడ దుఃఖం నిశ్శబ్దంగా ఘనీభవించి వుంది- ఆ నిశ్శబ్దాన్ని చీలుస్తూ లోపల్నుంచి పసిబిడ్డ ఏడ్చు వినిపించింది. సుబ్బాయమ్మగారు లేచి లోపలకు నడిచారు- ఆమె వెనుకే పిల్లలిద్దరూ.

"ముగ్గురు బిడ్డల్ని తల్లిలేని వాళ్లని చేసి వెళ్లిపోయింది తులసమ్మ- ఎంత ఘోరం"- అన్నారవరో-

"బతికుండి మాత్రం ఆ తల్లి ఏం సుఖపడిందనీ"-

"పావం! ఆ పిల్లల్ని చూస్తే జాతేస్తోంది- కూచుంటే లేవలేక, లేస్తే కూర్చోలేని స్థితి ఆ ముసలమ్మ గారిది- ఆయన మాత్రం పసికందుల్ని ఎలా వెంచుతాడూ? కష్టమే."

నలుగురూ నాలుగు రకాలుగా సానుభూతిని ప్రకటిస్తున్నారు.

సుబ్బాయమ్మగారు వచ్చి మళ్ళీ అరుగుమీద కూలబడింది. డెబ్బయే యేళ్ళుంటాయామెకు- ముప్పయ్యే ఏళ్ళ వయసు లోనే తల చెడి అత్తవారి తరపున నా అన్న వారెవరూ లేని స్థితిలో తమ్ముడి పంచకు చేరింది- ఆమెకు కొద్దిపాటి భూమి ఉంది. అది ఆమె జీవనోపాధికి మాత్రం సరిపోతుంది-

బ్రాహ్మడిని తీసుకొచ్చేడు సాంబశివం- వెదురు బొంగులూ, తాళ్ళూ తదితర సామగ్రి వచ్చేయి-

పట్నం నించి తులసమ్మ తమ్ముడు ప్రకాశం; నలభై మైళ్ళు దూరంలోని పల్లె నుంచి తులసమ్మ అన్న సూర్యారాయణ వచ్చేరు- ఇంకా దగ్గర, దూరం బంధువు లెవరెవరో వచ్చారు-

ఆవరణంతా జనంతో నిండిపోయింది- చాలా మందిలో దుఃఖం సానుభూతి మనసుల్లోనే ఉండిపోయాయి- కొందరవి బహిర్గతం చేస్తున్నారు-

"నాకీ సంబంధం యిష్టమే అంటూ చేసుకుని యిలా సుఖపడి పోయావా తల్లి"- అంటూ రాగాలుతీస్తోంది తులసమ్మ వదిన గారు- ఎందుకో వాళ్ళ దుఃఖంలో ఏడ్చుల్లో కృత్రిమత్వమే కన్పించింది సాంబశివానికి- ఎంత అవసరం మొచ్చినా ఒక్కనాడు పుట్టింటి గడవ తొక్కలేదు తులసమ్మ- వీళ్ళ ప్రేమాభిమానాలు ఆమెకు తెలియనివి కావు- అటువంటి వీళ్ళేనా యిలా ఏడుస్తున్నది? ఆ వంచన, ఆ ఏడ్చులూ ఎందుకో అర్థం కాలేదు సాంబశివానికి-

మరధల్ని చివరిసారిగా చూసి వెనుదిరిగేరు సుబ్బాయమ్మగారు- అంతవరకూ నిబ్బరంగానే వున్నారావిడ- ఆ తర్వాత చాతకాలేదు- కళ్ళలోంచి నీరు ధారాపాతంగా కారి పోయింది.

"చిన్నపిల్ల, ముచ్చటైన సంసారం- పసికందులు- ఇన్నేళ్ళొచ్చేయి- నేనెవరికీ ఉపయోగం- నన్ను తీసుకుపోరాదూ ఆ భగవంతుడు"- అనుకుందావిడ- కళ్ళుతుడుచు కుంటూన్న సుబ్బాయమ్మగారికి దూరంగా దీరపాదు ప్రక్కన కదిలిన ఆకారం కన్పించింది.

ఆడూరి పెంకటనీతి రొమమూర్తి

చింది-ఆ ఆకారం పేరు సరస!

ఒక్కక్షణం ఆశ్చర్యపోయేరు సుబ్బా
యమ్మగారు-అవును-ఎన్నేళ్ళకు? ఏడేళ్ళ
క్రితం తనే ఆజ్ఞాపించింది సరసను యీ
యింటి ఛాయలకు రావద్దని-అప్పటికి
స్వడు- ముందుకు రాలేక, వూర్తిగా
రావడం మానుకోలేక వచ్చి చాటుగా తమ
కన్నాల్లో పాలుపంచుకుంటోంది.

అప్రయత్నంగా తమ్ముడివంక చూశా

నడిచింది-

ఆ సాయంకాలానికే వచ్చిన వాళ్ళంతా
వెళ్ళిపోయారు-

వారై తెలిసిన బంధువులంతా పదో
రోజుకి కుటుంబాలలో వచ్చారు-ఆ పదిరో
జులూ పది యుగాలుగా గడిచాయి సుబ్బా
యమ్మగారికి, సాంబశివానికి-

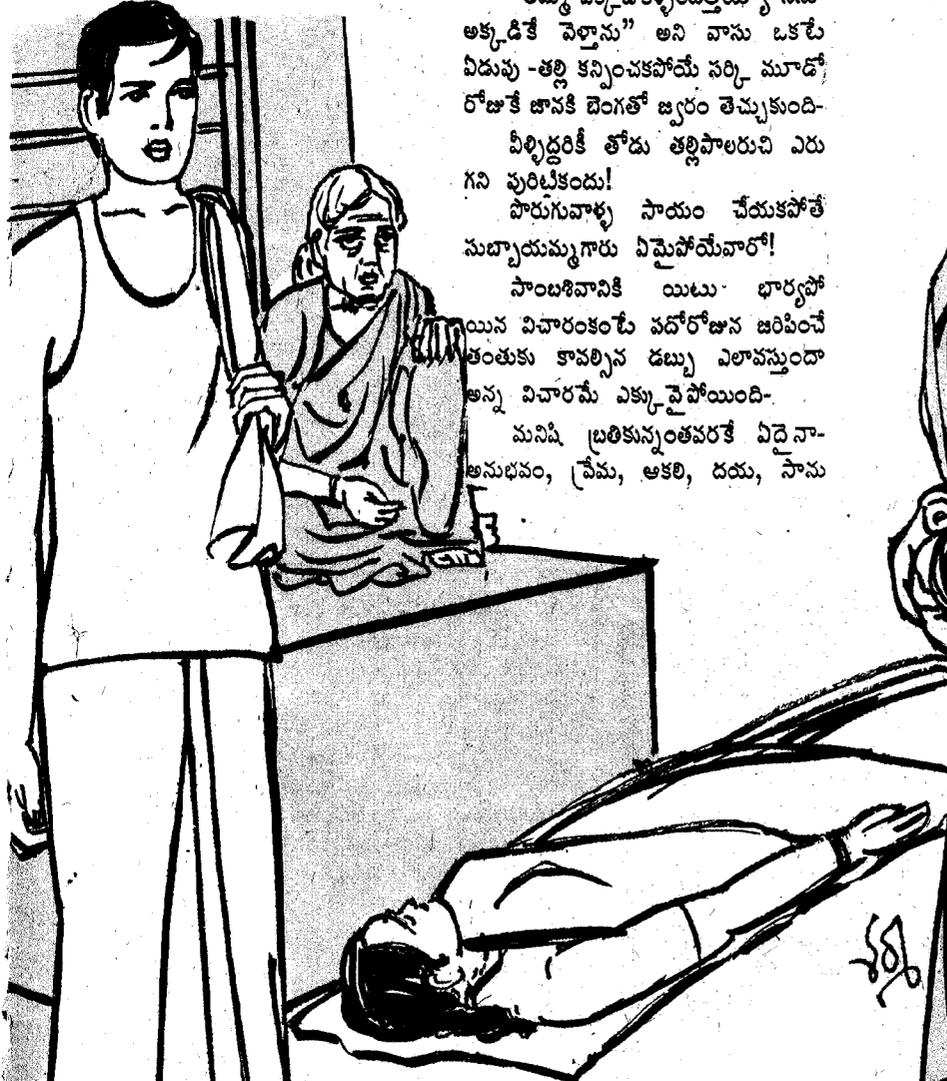
“అమ్మ ఎక్కడ తెల్లెండల్లో నేనూ
అక్కడికే వెళ్తాను” అని వాసు ఒకటే
విడుపు -తల్లి కన్నించకపోయే సర్ది మూడో
రోజుకే జానకి దెంగతో జ్వరం తెచ్చుకుంది-

వీళ్ళిద్దరికీ తోడు తల్లిపాలరుచి ఎరు
గని పురిటికండు!

పొరుగువాళ్ళ సాయం చేయకపోతే
సుబ్బాయమ్మగారు ఏమైపోయేవారో!

సాంబశివానికి యిటు భార్యపో
యిన విచారంకంటే పదోరోజున జరిపించే
తంతుకు కావల్సిన డబ్బు ఎలావస్తుందా
అన్న విచారమే ఎక్కువైపోయింది-

మనిషి బ్రతికున్నంతవరకే ఏదైనా-
అనుభవం, ప్రేమ, ఆకలి, దయ, సాను

భూతి.... అన్నీ కట్టె సజీవంగా పున్నంత
వరకే-ఆ తర్వాత ఎవరికెవరు? అర్థం లేని
యీ తతంగమంతా ఎవరికోసం?

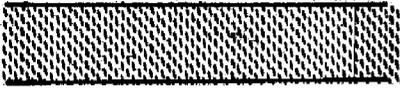
ఇలా ఎన్నో ఆలోచనలొచ్చేవి సాంబ
శివానికి-

ఒక్కోకప్పుడు యివన్నీ తనకు డబ్బు
లేకపోవడం వల్లనే కలుగుతున్నాయా అనిపిం
చేది-

మనసుకు నచ్చకపోయినా లోకంకోసం
కొన్నిటికి లోబడి ప్రవర్తించక తప్పదు-

శావిడ-సాంబశివం కూడా సరిగ్గా అదే సమ
యంలో సరసను చూసి అక్కగారి వంక
చూశాడు. అతని కళ్ళు ఏ భావాన్ని పలి
కించలేని నిస్సహాయతలో పున్నాయి-

గుమ్మందాటి నవారి శ్మశానం వైపు

అయితే ఆ రాత్రి ఎవరూ సరిగా నిద్రపోలేదు - ఆ మర్నాడంతా సుబ్బాయమ్మగార్ని తప్పించుకునే తిరిగారు - వెళ్ళేరోజు ఆమె ఎదుట వడకుండానే ఒకరూ ఒకరూ వెళ్ళిపోయారు.

అందరూ వెళ్ళిపోయారని నిర్ధారించుకున్నాక బరువైన నిట్టూర్పు విడిచి పీడి గుమ్మంలోకొచ్చారు సుబ్బాయమ్మగారు.

అప్పుడు - ఎవరి పిల్లలను గురించి వాళ్ళు ఆలోచించుకోవాల్సిందే- అనురాగాలూ అభిమానాలూ వున్నా మనిషి మనుగడకు కావల్సింది దబ్బేకదా -

అతికిడైతే తలత్తి చూసేరావిడ.
గుమ్మంలో సరస !

అసలే బంగారుచాయ - వీసమెత్తు కూడ వన్నె తగ్గలేదు - మనిషి బలంగా ఆరోగ్యంగా వుంది.

“సువ్వా సరసా - అలా కూర్చో”
గుమ్మంలో ఒక మెట్టు దిగువన కూర్చుంది సరస - ఓ క్షణం సంతోషించేక నోరు వెగుట్టుకుంది.

“బాబుగారికి వెద్ద అవడే ఒచ్చిందమ్మా - ఆ లోటు వూడ్చలేనిది - పూ జ్యోతిలాంటి తల్లి... ముత్యాలలాంటి పిల్లలు - విషపురుగుకు కూడా అన్యాయం చెయ్యని బాబుగారికి ఎంత అన్యాయం చేశాడా సరమాత్ముడు ?”

సుబ్బాయమ్మగారే మాట్లాడలేదు - పదిరోజుల్నించి వింట్లన్న సానుభూతి మాటలే అవి - సానుభూతి మాటలు జీవితాల్ని చక్కదిద్దలేవు - దుఃఖాన్ని లోటుపిదూరం చేయమాలేవు-

అనిడ ఆలోచనలన్నీ పరివరివిధాల పోతున్నాయి.

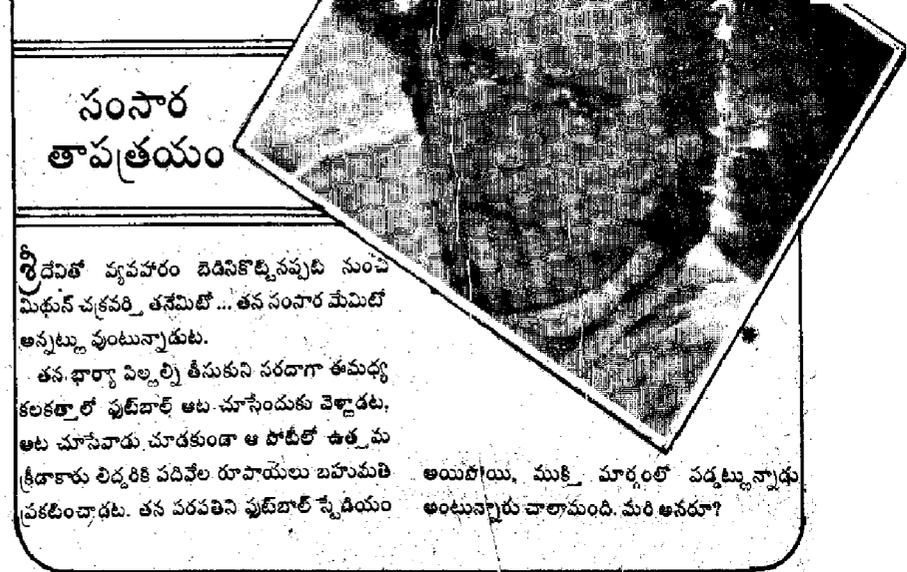
“నాదో చిన్న మాటమ్మగోరూ - బాబుగారితో చెప్పడానికి నోర్రాదు- తమరు దయతలిస్తే...”

వివిటన్నట్లుగా సరసవంక చూశారు సుబ్బాయమ్మగారు-

“మరేం లేదమ్మా ఒకప్పటి నా పరిస్థితి గుర్తుకొస్తోంది- రెండు చేతులా సంపాదించే యజమాని ఆర్థాంతరంగా కాలం చేస్తే పసిబిడ్డడితో దిక్కులేనిదాన్నయిపోయేను - ఆ ప్రితిలో అస్తులకంటే అప్పులే ఎక్కువనిపించి ఆ తగువులువడే తెలివీ, ఓపికా లేక అస్తుల్ని అయినకాడికి అమ్మేడ్డా

పరకే పరిమితం చేయకుండా కలకత్తా అస్పత్రిలో నెలకొల్పిన తున్న మూత్రపిండాల మార్పిడి విభాగానికి 30 లక్షల రూపాయలు విరాళంగా యిస్తానని వాగ్దానం చేశాడట. రక్తి మార్గం

సంసార తాపత్రయం

శ్రీదేవితో వ్యవహారం బెదిరికొచ్చినప్పుడు నుంచి మిథున్ చక్రవర్తి తనేమిటో... తన సంసారమేమిటో అన్నట్లు వుంటున్నాడుట.

తన భార్య నిల్వల్ని తీసుకుని సరదాగా తమధ్య కలకత్తాలో ఫుట్ బాల్ ఆట చూసేందుకు వెళ్ళాడట. ఆట చూసేవారు చూడకుండా ఆ హాటల్ ఉత్తమ శ్రీడాకారు లిద్దరికి పదివేల రూపాయలు బహుమతి ప్రకటించాడట. తన వరసతని ఫుట్ బాల్ ప్లేడియం

అయినోయి, ముక్తి మార్గంలో పడ్డట్టున్నాడు అంటున్నారు చాలామంది. మరి అసరూ?

మనుకున్న సమయంలో బాబుగారు దేముడిలా వచ్చి నన్నూ నా బిడ్డవీ అడుకున్నారు - తగువులు తీర్చి ఆస్తి పోగొట్టుకోకుండా అప్పులు తీర్చే సుకువులు చెప్పారు - అనాడు బాబుగారే ఆడుకోకపోతే యీనాడే సరసమీ ఎదుట వుండేదే కాదమ్మగారూ - అటువంటి బాబుగారికి రోజు కష్టం కలిగితే అడుకోలేకపోవడం న్యాయం కాదమ్మగారూ- పాపని నాకిప్పించడమ్మా - నేను వెంచుకుంటాను - నూ యింటికి ఇక్షిందేనే వచ్చిందనుకుంటాను.”

అశ్చర్యంగా సరసవంక చూశారు సుబ్బాయమ్మగారు - సరస కళ్ళలో కృతజ్ఞతాభావం వుట్టినదంతోంది.

“మీ దయవల్ల అవూ, గేడే వున్నాయి - పాప పాలకి లోటుండదు. సుచీ సుబ్రంకూడ అలసడ్డాయి - అయినా అమ్మా నేను తక్కువ కులండాన్ననేగా మీ సందేహం ? అప్పునమ్మా అప్పును - నామూలంగా బాబుగారికి, మీ కుటుంబానికి మాలొచ్చింది - అది అప్పటి

నా వయసువల్లే వచ్చిందో, బాబుగారి పరిస్థితివల్లే వచ్చిందోగాని, అది తప్పడు మాటమ్మా - మానుభ్య ఏ సంబంధ మూలేదు. అది మీకు తెల్పు - ఆ భగవంతుడికి తెల్పు - అయినా మీరు వెద్దోరు - మీ మాటను గౌరవించి యిన్నేళ్ళూ మీ ఎరటవల్లేదు - కానీ నట్టింట దీవం వెట్టి బాబుగారి పేరు తల్చుకోని రోజు లేడంటే వమ్మండమ్మా - బాబుగారి కష్టం తీర్చలేనిది - పాపని తీసుకెళ్ళి వెంచుకోడం నా అదృష్టంగా భావిస్తాను- కళ్ళలో వెట్టుకొని వెంచుకుంటాను. దేవుడి బిడ్డలా చూసుకుంటాను. మీరెప్పుడు కోరితే అప్పుడు...”

సరస మాటలిక విన్నించడం మానేశాయి సుబ్బాయమ్మగారికి - మూర్తీభవించిన మానవత్వం ఎదుట విరిచినట్లనిపించింది. మనుషుల్ని విడదీసే కులంకన్నా మనసులకి దగ్గరయ్యే గుణమే గొప్పదనిపించిందామెకా క్షణాన !